

ՄՀԱ.

Առաջին ակնարկութիւնը Պոլսոյ Գրիգոր Գ. պատրիարքին նկատմամբ ըլլալու է: Երկրորդ մասով Յոյն Պատրիարքարանի ներքին իրավութիւնը կը պատմուի:

Գերաւեժար Գերջարգելի Աբրայ ձօր մերոյ և յարունուպետի տեսան տեսան Սակիանեսու վարդապետի ողջոյն

Թղթ. ձժԻ.

Օգոստոսի 14 յաւուր ուրբաթու, (ասեն և հաստատեն) թէ պատրիարգն Հայոց վերստին կապայ զգեցեալ է, քանզի հայք կամէին փոխել զնա՝ իբր թէ նա եղև պատճառ կործանման եկեղեցւոյն: Իսկ նա տուեալ առգուհալ՝ նոր Ֆէրման առեալ, և զգեցեալ կապայ, վերստին նստաւ յաթոռ պատրիարգութեանն: Ի ձժԻ թուղթս գրեցի թէ ոմն տաճիկ պէյ խնդրեալ է ի պատրիարգէն իբր 800 դուռչ. և ի չտալն նորա, էր կործանեալ զեկեղեցին: Բայց ոմանք ևս ասեն թէ ոչ վասն 800 դուռչիցն արար, զի չէր կարօտ այնքան դրամոց, այլ՝ հայքն արարեալ են նմա այլ ինչ, և նա վասն վրէժխնդրութեան իւրոյ արար զայն: Բայց հայքն հանին զձայնն ԸՃ դուռչիցն ի ծածկել զմիւսն:

Շուրջ ի սկզբան օգս.ի, ԺԲ մէտրոփօլիթքն յունաց ժողովին ի միասին առնել զխորհուրդ փոխելոյ զպատրիարգն յունաց: Քանզի ի կոստանդնուպօլիս հանապազ նստին երկոտասան մէտրոփօլիթք առ պատրիարգին, և զթեմս իւրեանց կառավարեն փոխանորդօք իւրեանց. առեալ են ինքեանք զհասն ի թեմից իւրեանց: Արդ՝ պատրիարգն յունաց իմացաւ զծածուկ ժողովելն մէտրոփօլիթացս. և ինքն ի ծածուկ ետ արգուհալ թագաւորին վասն ԺԲ մէտրոփօլիթացն: Իսկ թագաւորն ընթերցեալ զառգուհալն, ոչինչ տայ պատասխան: Ապա զկնի աւուրց ինչ տան արգուհալ զպատրիարգէն, և մէտրոփօլիթքն ոչ գիտելով թէ պատրիարգն տուեալ է արգուհալ: Զկնի տալոյ նոցա զարգուհալն, առաքէ թագաւորն առ փաշայն. և ի փաշայէն գայ Ֆէրման առ պատրիարգն, թէ վաղվաղակի և փութով ԲԺ.ան [Երկոտասան] մէտրոփօլիթքն չուեսցեն ի թեմս իւրեանց, և մի նստցին ի կոստանդնուպօլիս: Եւ պատրիարգն յունաց իսկոյն հրամայէ նոցա երթալ ի թեմս իւրեանց, տուեալ նոցա մէօհրէթ զաւուրս աւուրս: Ապա ելին չուեսցին ի թեմս իւրեանց. և այժմ չիք մէտրոփօլիթ ի կոստանդնուպօլիս, բայց եթէ զտցի մանզուլ եղած, այսինքն եթէ չունիցի թեմ, այն չէ փոյթ:...

1767 յօգոստ. 18 Ն. Մ. Հ. Յակոբոս վրդ. Չամչեանց. Մխիթարեան ի կոստանդնուպօլիս

ՄՀԲ.

Տապանագիրն է մեր Հ. Թադէոս վարդապետ Գրիգորեանի, որ Օրթագիւղի մէջ մեռած է՝ ժանտամահէ բռնուելով:

Գիտեմ զայն՝ որ վերջն աշխարհին
Անուլ միոյն՝ թողուլ միւսին.
Ով աղէտիցս, անհնարին
Աստ զերկոսեան՝ զեղբարսն առին